

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ
НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ІННОВАЦІЙНІ НАУКОВІ
ДОСЛІДЖЕННЯ У ГАЛУЗІ
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ»**

2–3 лютого 2018 р.

м. Запоріжжя

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Суценко А. В. (голова оргкомітету) – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету; **Ляхова І. М.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи – директор Інституту здоров'я, спорту і туризму Класичного приватного університету; **Іваницький О. І.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізики та методики її викладання Запорізького національного університету; **Сідисв Л. М.** – доктор філософських наук, професор, професор кафедри гуманітарних дисциплін Класичного приватного університету; **Суценко Т. І.** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету; **Фунтікова О. О.** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету; **Дяченко М. Д.** – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету; **Ткач Т. В.** – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри практичної психології Класичного приватного університету; **Суценко Л. О.** – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету; **Зарицька В. В.** – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології Класичного приватного університету; **Бочелюк В. Й.** – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології Запорізького національного технічного університету; **Захаріна Є. А.** – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теоретичних основ фізичного та адаптивного виховання Класичного приватного університету.

Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології:

I - 66 **Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 2–3 лютого 2018 р. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2018. – 192 с.**

ISBN 978-966-916-453-7

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на всеукраїнську науково-практичну конференцію «Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології», яка відбулася на базі кафедри освіти та управління навчальним закладом Класичного приватного університету 2–3 лютого 2018 р.

УДК 001.8:[37.01+159.9](063)

ISBN 978-966-916-453-7

© Класичний приватний університет, 2018

Роль соціокультурної компетентності вчителів іноземних мов у створенні іншомовного освітнього середовища Твердохліб Г. В.	69
Пошук нових підходів організації навчання в умовах інклюзивної школи Удич З. І.	72
НАПРЯМ 2. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ	
The significance of scientific research work in the professional development of a medical student Alekseienko R. V., Rysovana L. M.	75
Фундаменталізація змісту навчання баз даних майбутніх фахівців у галузі інформаційних технологій Бардус І. О.	77
Технологія формування дослідницьких умінь молодших школярів Грітченко Т. Я.	80
Науково-методичний супровід як сучасна технологія розвитку професійної компетентності педагога в післядипломній освіті Гусак В. М.	82
Професійна мобільність майбутніх учителів фізичної культури в процесі навчання у ВНЗ: задачний підхід Денисенко Н. Г.	84
Організація ігрової діяльності молодших школярів у групі продовженого дня Каленіченко Т. А.	87
Використання інтерактивних прийомів навчання під час роботи з підручником на уроках географії у 7 класі Кріт Н. В., Крвавич Т. А.	90
Становлення конкурентноспроможного фахівця засобами педагогічних технологій Моренко О. М.	92
Сучасні педагогічні технології розвитку інтелектуального и творчого потенціалу особистості Немченко О. В.	96
Формування культури мови як засобу розвитку професійних якостей майбутніх лікарів Орел-Халік Ю. В.	99

Отже, сформованість соціокультурної компетентності вчителів в Україні. ... до позитивно впливає на створення комфортного іншомовного освітнього середовища. У такому середовищі формується комунікативна активність, толерантність, життєва позиція «Я» в міжнародному просторі та «Моя професійна самореалізація за межами сьогодення».

Література:

1. Білоцерківська Н. Г. Формування соціокультурної компетентності майбутніх учителів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2009. 198 с.
2. Іванченко Г. А. Формування соціокультурної компетентності учнів при вивченні іноземної мови як основа інтеграції особистості в соціокультурний простір. Збірник матеріалів III всеукраїнської наук.-практ. конф. «Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов як чинник забезпечення дієвості знань школярів». Харків, 2016.
3. Кіриченко С. В. Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітньо-проектній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2016. 217 с.

ПОШУК НОВИХ ПІДХОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ШКОЛИ

Удич З. І.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти

Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

м. Тернопіль, Україна

Імплементация статей Закона «Про освіту» щодо інклюзивного навчання актуалізувала пошуки нових підходів до організації едукативного процесу. Особливо актуальним це питання є в контексті становлення нової української школи. У першу чергу, це пов'язано із поєднанням двох різних систем освіти: спеціальної та масової і появою нових типів освітніх закладів з інклюзивною формою навчання. Це стало результатом ратифікованих Україною Конвенцій про права осіб з інвалідністю та про права дітей, а також намагання привести освітній простір у відповідність до європейських стандартів.

В умовах перехідного реформаційного періоду впровадження інклюзивної освіти реалізовується вкрай складно. Адже одночасно необхідно привести у відповідність не лише нормативно-правову базу, але й провести глобальну інформаційну роботу, сформувати у педагогів інклюзивні компетентності, удосконалити предметно-просторове середовище освітніх закладів, збагатити їх культуру. Зреш-

тою, створити умови якісного функціонування таких закладів: налагодити тісну співпрацю із батьками, сформувати мультидисциплінарні команди, налагодити міжвідомчу співпрацю і взаємодію із громадським сектором, зменшити бюрократичне навантаження, надати достатнього фінансування, організувати відповідний методичний супровід педагогів. І найважливіше – надати учителям академічну свободу та спонукати їх нею користатися.

Щодо останнього, то ця норма вже передбачена у статті 54 Закону «Про освіту», де наголошено, що педагоги мають право на «академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі; розроблення та впровадження авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання» [1]. Сучасні системи підготовки майбутніх учителів та підвищення їх кваліфікації не передбачають формування у них необхідних компетентностей для реалізації цієї академічної свободи, здатності до інноваційної діяльності, до прийняття нестандартних рішень, подолання бар'єрів (інформаційних, інституційних, ментальних, фізичних), залучення інших фахівців, співпраці із асистентом учителя. В більшості, у навчально-виховному процесі вони орієнтуються на середньостатистичного учня, працюють в умовах класно-урочної системи, реалізують стандартні форми та методи взаємодії із учнями, без врахування їх індивідуальних запитів, можливостей та особливостей психофізичного розвитку.

Особливо актуальним є пошук нових форм та методів навчання у загальноосвітньому закладі через впровадження різних моделей інклюзивного навчання, що передбачають диференційований підхід до інтеграції учнів з інвалідністю та іншими освітніми потребами в загальноосвітній простір (рис. 1.).

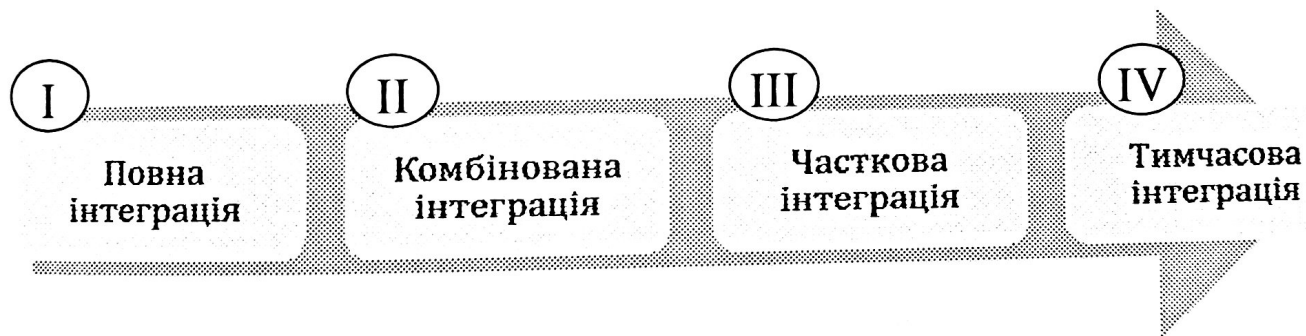

Рис. 1. Моделі освітньої інтеграції дітей з інвалідністю в освітній простір

Ці моделі передбачають створення оптимальних умов для учнів з різними видами порушень для їх соціалізації, формування життєвих компетентностей, здобуття освіти. Так, *повна інтеграція* – це інтеграція, за якою дітей із психологічною готовністю до спільного навчання однолітками з типовим розвитком, що відповідає віковій нормі, по 1-3 особи включають до звичайних класів загальноосвітнього навчального закладу; при цьому вони мають отримувати корекційну допомогу за місцем навчання і проживання; *комбінована інтеграція*, за якої дітей із близьким до норми рівнем психофізичного розвитку по 1-3 особи включають до звичайних класів (груп) загальноосвітнього (дошкільного) навчального закладу; у процесі навчання вони постійно одержують допомогу вчителя-дефектолога (асистента вчителя); *часткова інтеграція*, за якої дітей з особливостями психофізичного розвитку, які неспроможні разом із однолітками з типовим розвитком оволодіти освітнім стандартом, включають до загальноосвітніх класів (груп) по 1-3 особи лише на частину дня; *тимчасова інтеграція*, за якої дітей з особливостями психофізичного розвитку об'єднують із однолітками з типовим розвитком 2-4 рази на місяць для проведення спільних виховних заходів. Повна і комбінована форми

інтеграції прийнятні для дітей із високим рівнем психофізичного й мовленнєвого розвитку; часткова та тимчасова – з нижчим рівнем розвитку, зокрема і з його порушеннями [2, с. 34].

Зазначимо, що думка про те, що учителям типових класів, у яких не навчаються діти з інвалідністю (чи особливими освітніми потребами), не обов'язково здійснювати інноваційну діяльність, оптимізувати навчальний процес, є хибною і не відповідає сучасним вимогам. Адже усі діти – різні, з різними життєвим досвідом, мотивацією, темпом навчання, типом сприйняття інформації, розумовими здібностями, потенціалом, способом взаємодії з реальністю, культурою поведінки, духовними ідеалами, рівнем свідомості, світоглядом, самоусвідомлення тощо. Усе це має визначати вектор організації едукативного процесу. Отже, актуальним стає питання переходу від традиційної моделі освіти до особистісно-орієнтованої, цінністю якої є розвиток особистості учня [3, с. 22-24].

Пошук та реалізація нових підходів до організації навчального процесу залежить від багатьох факторів. Серед них:

– *особистісний фактор* – в його основі лежить активна професійна та громадянська позиція педагога, його ціннісні орієнтації, мотивація, інклюзивна компетентність, здатність нестандартно мислити, передбачати бар'єри та прогнозувати результати, працювати в команді, розв'язувати педагогічні задачі та ситуації, проектувати комунікативну взаємодію, приймати рішення і нести відповідальність, володіння людськими ресурсами (взаємозв'язок із іншими фахівцями);

– *змістовий фактор* – передбачає заповнення інформаційного вакуума щодо інклюзивної форми навчання, приведення нормативно-правової бази у відповідність до задекларованих ідей інклюзії в освіті, оприлюднення та аналіз інноваційних педагогічних досягнень, розробка відповідних методичних рекомендацій, стандартизованої документації, варіативність програм;

– *середовищний фактор* – відображає наповненість та естетичність предметно-просторового оточення учнів, функціональність та доступність архітектури школи, її дизайн. Фізичні умови мають вагомий вплив на поведінку учнів, репрезентують філософію освітнього закладу, спонукають до творчого самовираження як учнів, так і педагогів;

– *командний фактор* – налагоджена взаємодія між різними фахівцями, які сприяють реалізації індивідуальних програм розвитку учнів із інвалідністю, домінування позитивної атмосфери в педагогічному колективі школи, партнерські стосунки між батьками та учителями, міжвідомча співпраця;

– *фінансовий фактор* – наявність достатніх фінансових ресурсів, які забезпечують не лише затребувані засоби та обладнання, необхідні в реалізації навчально-виховного процесу, але і гідну плату праці учителя та асистента інклюзивного класу.

Таким чином, якість організації інклюзивної форми навчання залежить від задоволення особливих освітніх потреб усіх учнів (у тому ж числі, учнів з інвалідністю), створення оптимальних умов їх самовираження та взаємодії, що спонукає сьогодні науковців та практиків до пошуку нових підходів організації едукативного процесу. Лише за таких умов можна реалізувати основні принципи інклюзивної освіти.

Література:

1. Закон «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Індекс інклюзії: загальноосвітній навчальний заклад: навч.-метод. посіб. / О. О. Патрикеева, Н. З. Софій, І. В. Луценко, І. П. Василяшко; під заг. ред. В. І. Шинкаренка. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 96 с.
3. Удич З. І. Основи інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник. – Тернопіль: КІЦ «ПРИНТ-ОФІС», 2015. – 378 с.